

EUROPAPARLAMENTET

1999

2004

Plenarhandling

22 mars 2002

B5-0191/2002

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av rådet

ingivet i enlighet med artikel 37.2 i arbetsordningen

av André Brie, Pedro Marset Campos, Luigi Vinci och Alexandros Alavanos

för GUE/NGL-gruppen

om EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik

Europaparlamentets resolution om EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Förenta nationernas stadga,
- med beaktande av slutsatserna från Europeiska rådets möten i Köln, Helsingfors, Lissabon, Feira, Laeken och Nice om en gemensam europeisk säkerhets- och försvarspolitik,
- med beaktande av EU:s program för att förebygga våldsamma konflikter,
- med beaktande av beslutet från Europeiska rådet i Göteborg om samarbete mellan EU och Förenta staterna i fråga om konfliktförebyggande och krishantering,
- med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolution 1396 (2002) av den 28 februari 2002 om Bosnien och Hercegovina, och av följande skäl:
 - A. FN:s stadga utgör den politiska och rättsliga grunden för internationella åtgärder till förmån för fred och säkerhet i världen.
 - B. Det är viktigt att erinra om artiklarna 1-2 i Förenta nationernas stadga, inte minst artikel 2.4 som har följande ordalydelse: ”Alla medlemmar skola i sina internationella förbindelser avhålla sig från hot om eller bruk av våld, vare sig riktat mot någon annan stats territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på annat sätt oförenligt med Förenta Nationernas ändamål”.
 - C. I artikel 24.1 i FN:s stadga fastställs att FN:s säkerhetsråd bär huvudansvaret för upprätthållandet av internationell fred och säkerhet.
 - D. FN:s medlemsstater måste rätta sig efter de skyldigheter som anges i FN:s stadga om att söka fredliga lösningar på konflikter och att respektera alla länders suveränitet och territoriella integritet samt folkens rätt till självbestämmande.
 - E. I sin resolution A4-0167/1997 påpekade Europaparlamentet att Europeiska unionens säkerhetspolitik bör grunda sig på en strategi för global och gemensam säkerhet som skall förverkligas genom ett samarbete som baserar sig på principen om jämlikhet, rättvisa och ömsesidighet. För att denna säkerhet skall kunna uppnås krävs samarbete, förtroendeskapande åtgärder, öppenhet, gradvis nedrustning, omstrukturering och avmilitarisering samt frihet från det ständiga hotet om hungersnöd, sjukdom och förtryck.
 - F. Förenta staterna använder hotet om terrorismbekämpning för att utveckla en unilateral strategi på en rad olika områden, och för att stärka sin dominerande ställning i världen.
 - G. Det uttalande om ”ondskans axelmakter” som Bush nyligen gjorde kommer sannolikt att

åtföljas av nya militära insatser i andra delar av världen.

- H. Förenta staterna har nyligen hotat flera länder med att använda kärnvapen. Inte heller Förenade kungariket utesluter användning av kärnvapen.
 - I. För att förebygga internationell terrorism bör EU i första hand vidta åtgärder för att undanröja huvudorsakerna till terrorism. Vidare bör man främja inrättande eller återinrättande över hela världen av demokratiska institutioner, en ekonomisk och social infrastruktur, ett sunt styre och ett livskraftigt civilt samhälle.
 - J. Åtgärderna mot terrorismen får inte inkräkta på medborgarnas politiska, samhälleliga och mänskliga rättigheter. Dessa åtgärder får inte heller användas som förevändning för att stödja eller acceptera regeringar som utövar förtryck mot sina medborgare eller mot andra länder.
 - K. Det finns en teknologisk klyfta mellan Förenta staterna och EU:s medlemsstater som inte ens i ett längre perspektiv kan överbryggas. Att delta i en kapprustning med Förenta staterna är kontraproduktivt för säkerheten i Europa och världen och för ekonomierna i Europeiska unionens nuvarande och framtida medlemsstater.
 - L. Det nuvarande systemet för internationella förbindelser grundar sig på internationell rätt. Detta system håller dock på att utbytas mot ett system för internationell politik som baserar sig på militär makt. Denna utveckling är farlig eftersom den kommer att ge upphov till en ny kapprustning och spridning av massförstörelsevapen. Dessutom skulle Förenta staternas ställning som stormakt stärkas i ett sådant system för internationella förbindelser.
 - M. Europeiska unionen har en stor potential på krishanteringsområdet tack vare bland annat sin ekonomiska styrka, sina historiska förbindelser med länder över hela världen och sina samhällsvärderingar. Denna potential bör ligga till grund för en förstärkning av EU:s ställning i världen.
 - N. Europa vet av egen erfarenhet att konflikter inte kan lösas med militära medel. Europeiska unionen är dock ett framgångsrikt exempel på hur konflikter kan förebyggas med fredliga medel. Därför skulle unionsprojektet kunna fungera som en intressant förebild för andra delar av världen.
1. Europaparlamentet motsätter sig det sätt på vilket EU:s och dess medlemsstaters nuvarande säkerhetspolitik domineras av militära hänsyn. Det är viktigt att ge krishanteringsfrågorna en mer framträdande roll.
 2. Europaparlamentet kritiserar att EU genom införlivandet av Petersberguppdragen har gett stridsförband möjlighet att, i krisområden i hela världen, genomföra militära insatser, inklusive fredsskapande insatser.
 3. Europaparlamentet betonar att det för att säkerställa varaktig fred och säkerhet är nödvändigt och fullt möjligt att gå över från ett säkerhetsprogram som bestäms av militära hänsyn till ett system som är inriktat på civilt skydd. Detta system bör ta hänsyn

till de ekonomiska, sociala, ekologiska, etniska och kulturella konfliktorsakerna. Dessutom bör det nya systemet innehålla en förebyggande strategi för att motarbeta och undanröja orsakerna till förutsebara och akuta konfliktsituationer i Europa och i andra delar av världen.

4. Europaparlamentet kritiserar att kampen mot den internationella terrorismen efter den 11 september utförs med militära medel och att den utnyttjas för att göra de internationella förbindelserna mer inriktade på stormaktens herravälde och dess våldsamma inblandning i andra länders interna angelägenheter. EU:s medlemsstater bör utnyttja sina möjligheter att som allierade till Förenta staterna omintetgöra denna farliga politik snarare än att tillämpa den.
5. Europaparlamentet betonar att Europeiska unionen bör fastställa sina egna säkerhetsintressen och försvara dem i sina relationer med Förenta staterna. EU, dess medlemsstater och deras grannländer är endast intresserade av en omfattande, förebyggande och samarbetsinriktad civilskyddspolitik, internationella förbindelser baserade på ömsesidig respekt, jämlikhet, demokrati och samarbete samt en förstärkning av Förenta nationerna och ett mer vitalt OSSE. Europeiska rådet och kommissionen bör i sina relationer med Förenta staterna redogöra för och inskräpa vikten av dessa europeiska säkerhetsintressen.
6. Europaparlamentet beklagar att Europeiska unionen hittills inte klart och tydligt har ställt sig bakom exklusiva befogenheter för FN:s säkerhetsråd. Detta innebär att man bevarar möjligheten att ge sig själv i uppdrag att utföra fredsskapande och fredsbevarande insatser. Europeiska rådet bör klart ange att insatser inom ramen för EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik endast kan genomföras om säkerhetsrådet har gett sitt mandat och om verksamheten sker i enlighet med bestämmelserna i Förenta nationernas stadga.
7. Europaparlamentet konstaterar att EU:s gemensamma försvars- och säkerhetspolitik inte omfattar försvar av EU-medlemsstaternas territorier.
8. Europaparlamentet betonar att den militära produktionen i Europeiska unionen bör inskränkas till militärutrustning som används i försvarssyfte. Det är mycket viktigt att det finns en demokratisk kontroll av den militära produktionen och handeln. Med tanke på det tätare europeiska samarbetet mellan försvarsindustrierna bör Europaparlamentet och de nationella parlamenten involveras i denna demokratiska kontroll. Det är nödvändigt med större incitament för omläggning av försvarsindustrin.
9. Europaparlamentet konstaterar att Europeiska rådet, genom EU:s program för att förebygga våldsamma konflikter, har bekräftat att EU:s externa förbindelser framför allt skall syfta till att förebygga konflikter. Europeiska rådet har även inlett ett arbete för att förbättra mekanismerna för konfliktförebyggande.
10. Europaparlamentet konstaterar dock att instrument av detta slag endast kan vara effektiva om det finns en politisk vilja att delta i snabba krisanteringsinsatser som är inriktade på krisernas orsaker, och om konfliktförebyggandet är ett centralt mål inom utrikes- och säkerhetspolitiken.

11. Europaparlamentet betonar att EU:s gemensamma ståndpunkter om internationell politik i hög grad skulle kunna bidra till fred och säkerhet i världen och till att stärka EU:s roll på den internationella arenan. I många fall har medlemsstaterna dock inte kunnat enas om gemensamma ståndpunkter. Dessutom är det mycket vanligt att medlemsstaterna inte respekterar överenskomna gemensamma ståndpunkter. Detta försvagar Europeiska unionens ställning i världen.
12. Europaparlamentet uppmanar Europeiska rådets ordförandeland att i samarbete med kommissionen genomföra en omfattande och behovsinriktad undersökning om resurserna för civil krishantering för att göra det möjligt för EU att fastställa sina mål på området för civil förvaltning, att förbättra och utvidga sina resursmål på andra områden av civil krishantering, och att se till att konstaterade krishanteringsbehov kan tillgodoses genom ett konsekvent och samordnat utnyttjande av medlemsstaternas resurser och gemenskapens instrument. Dessa insatser bör integreras med och gynna mer långsiktiga initiativ på området för konfliktförebyggande.
13. Europaparlamentet uppmanar ordförandeskapet att i sin föreslagna rapport om konfliktförebyggande (Sevilla) fullständigt redogöra för alla de framsteg som har gjorts i överensstämmelse med rekommendationerna i handlingsplanen från Göteborg, kommissionens meddelande och det betänkande om konfliktförebyggande som antogs av parlamentet den 16 december 2001. Särskilt viktigt är det att man redogör för följande frågor: integrering av konfliktförebyggande aspekter i alla EU:s externa förbindelser, deltagande av internationella och lokala civila samhällen i konfliktförebyggande verksamhet och konflikthantering, samt förstärkt samarbete med FN och OSSE.
14. Europaparlamentet betonar att säkerhetsfrågan har viktiga konsekvenser för ekonomin, samhället, demokratin och de mänskliga rättigheterna. Det bästa sättet att hantera konflikter är att förstärka demokratin och skyddet för människor och minoriteter i EU och i andra delar av världen.
15. Europaparlamentet konstaterar att Europeiska unionen erbjudit att från och med den 1 januari 2003 inkalla EU:s polisuppdrag (EUPM) så att uppdraget för Förenta nationernas förvaltning i Bosnien och Hercegovina kan slutföras inom ramen för ett samordnat program för upprättande av rättsstatsprincipen. EU har för avsikt att även engagera icke-medlemsstater i EUPM. FN:s säkerhetsråd har antagit detta erbjudande, varför uppdraget kommer att utföras i nära samarbete med FN. Rådet och kommissionen skall fortlöpande rapportera till Europaparlamentet om förberedelserna och genomförandet av detta uppdrag.
16. Europaparlamentet vidhåller att man - för att på ett ändamålsenligt och effektivt sätt förebygga och hantera våldsamma konflikter - bör nedrusta, kontrollera och begränsa vapenexporten samt bedriva en effektiv politik för att motverka den globala spridningen av lätta vapen till konfliktområden och till alla former av officiella och mindre officiella kombattanter. Framför allt bör medlemsstaterna tillämpa en bindande uppförandekod när det gäller vapenhandel, och förbjuda leveranser av vapen och annan militär, paramilitär och säkerhetsrelaterad utrustning till konfliktområden och till länder som inte respekterar de mänskliga rättigheterna. Det slutliga målet bör vara att minska och förbjuda all vapenexport.

17. Europaparlamentet konstaterar att EU, tolv år efter Berlinmurens fall, saknar ett omfattande säkerhetssystem som täcker alla kontinentens länder. Nato, VEU och OSSE agerar parallellt med EU:s begynnande säkerhets- och försvarspolitik. Europeiska länder såsom Ryssland och Ukraina m.fl. är uteslutna. Det är hög tid att råda bot på denna situation radikalt genom att upplösa Nato och VEU och i stället bygga en ny och omfattande säkerhetsstruktur för hela Europa. Säkerheten i Europa kan endast åstadkommas i nära samarbete med Ryssland.
18. Europaparlamentet betonar att OSSE - med tanke på dess grundläggande säkerhetspolitiska inriktning, sammansättning, demokratiska struktur och fokus på mänskliga rättigheter - är det mest ändamålsenliga systemet för ett övergripande europeiskt säkerhetssystem. Tyvärr saknas det politisk vilja att utveckla OSSE och att förverkliga dess fulla potential. Europeiska unionen och dess medlemsstater bör på ett avgörande sätt bidra till att förstärka OSSE och till att tillhandahålla denna organisation ändamålsenlig utrustning och ekonomiska resurser.
19. Europaparlamentet rekommenderar att det inom kort upprättas en riktig parlamentsdelegation för förbindelser mellan Europaparlamentet och OSSE:s parlamentariska församling.
20. Europaparlamentet framför kritik mot att såväl Europaparlamentet som de nationella parlamenten hittills nästan har uteslutits från beslutsprocesserna inom EU:s säkerhets- och försvarspolitik. Det är angeläget att man utvecklar den parlamentariska dimensionen i EU:s gemensamma utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. Vidare är det viktigt att parlamenten deltar i alla utvecklingsskeden och i genomförandet av denna politik. Konventet bör fatta lämpliga beslut i denna fråga.
21. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till Europeiska rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Förenta staternas kongress, kandidatländernas regeringar och parlament samt OSSE:s generalsekreterare.